

Valami a nyulak és az egerek válogató falánkságáról.

Közli Balás Vincze.

1865-ben mint tudjuk mindenütt nagy hó volt; még Szlavoniában is átlagosan a két láb magasságot fölül múlta, mi némely állatokat arra kényszerített, hogy tápanyagukat oly magasságból szerezzék, mit különben kicsinységüknél fogva nem lettek volna képesek elérni.

Ezt az említett télre következő tavaszon egyebek között a kezelem alatt lévő fa iskolában is észleltem. Ott a következő fanekek jönnek elő: *Gleditschia*, *Celtis australis*, *Crategus oxiacanta*, *Acer negundo*, *Fraxinus excelsior*, *Morus alba*, *Pirus malus* és *Pirus communis*, s ez alkalommal azt is megtudtam, hogy az elősorolt fanekek közül mellyiket inkább szereti a nyúl és mellyiket a mezei egér.

A *Gleditschia*, *Crategus oxiacanta* és *celtis Austrális* vékony hajtásait egyedül a nyulak ették, még pedig annyira, hogy az ép úgy nézett ki, mint ha azt valaki gondosan ollóval nyírta volna körül.

A vadvörte és alma mint látszik ép úgy a nyúlnak mint az egérnek kedves eledele: Az *Acer negundo* és *Fraxinus excelsior*t sem a nyulak sem pedig az egerek nem bántották.

Mint tudjuk az egerek ép úgy mint a nyulak többé vagy kevésbé kártékony állatok, és az egér a nyúltól itt csak abban különbözött, hogy az egerek nem a vékony hajtásokat ették meg, hanem a fácskák kergét rágták le tökéletesen, úgy annyira, hogy kénytelen voltam azokat nehogy egészen kiszáradjanak földszint kivágtatni, hogy törül ismét kihajthassanak. — Így a *Morus alba* kergét két lábbnyi magasságban csakugyan és csupán az egerek rágták körül még pedig úgy, hogy a mint a hó olvadt a szerint ők is lassan

lefelé haladva az egyes fácskák kergét fölemésztették, miszerint azok a hó olvadta után ép úgy néztek ki, mintha valaki bosszúból valamennyit meghántotta volna, még pedig oly magosságból, a millyen nagy volt a hó. Hogy ez csakugyan nem a nyúlak, hanem az egerek műve vala, kitűnik onnét: hogy 1-ször azon táblában hol a *Morus* ültetve van, a hó elolvadta után az egyes fácskák körül egyedül az egerek, és nem pedig a nyúlak hullatékát még pedig nagy mennyiségben találtam, miglen a többieknél kizárólag csak is a nyúlakét leltem, és 2-szor a *Morus* vékony hajtásai bántatlanul maradtak, már pedig a nyúlaknak alkalmuk lett volna ezekhez is jutni mivel e fácskák épen a közepében vannak a többi padoknak, hol az említett csemeték foglalják helyöket, a Szederfának tehát nem nyúl hanem egér az ellensége.

Hogy mily válogatók a nyúlak és egerek tápanyaguk kiválasztásában az itt elősoroltakból láthatni, miután a sok közül a nyúlak leginkább a Gleditschiát az egerek pedig leginkább a *Morus* albat falogatták, miglen a *Fraxinus excelsior*t és *Acer* negundót mind a kettő fitymálta.

A cseregalagonya mint fűtőszer a sütő kemenczéknel. Ismereted, hogy mily károsá válik némelykor a cseregalagonya különösen a mésztalajon álló közép erdőkre, részint azért, mivel ily helyeken a nemesebb fánemek magvai csirázni nem akarnak, részint pedig, mivel a már létező magoncok a tövisbokrok által elnyomatva, — kihálnak. — A természet azonban itt is, mint már gyakori esetekben gondoskodott arról, hogy e káros erdei gyomot czélszerűen fölhasználhassuk. A cseregalagonya t. i. elhallgatva a párlóházaknál használatott némely helyeken mint tűzifa is nagyon keresett; mivel tüze igen nagy meleget, és a sütőkemenczékben — épen úgy mint a nyirfa — a kenyérnek igen szép fényes barna színt ad.

K.